

Filotti“ susține dramaturgia originală. Piesa lui Mimi Brănescu oferă câteva partituri actoricești tentante, dar este confuză și fără miză. Trei femei sunt închise într-un fel de *Huis clos* și așteaptă, ca și noi, să se întâmple ceva, să apară cineva. Regizorul Radu Nichifor se arată mult mai puțin inspirat decât în *Angajare de clovn*. El le aranjează pe cele trei în avanscenă și le pune să rostească lent și grav niște monoloage descusute. Femeile diferă prin tipologie, dar se aseamănă prin insignifianță. Faptul că talentatele actrițe Monica Zugravu-Ivașcu și Ludmila Filip par a înțelege ce rost au pe scenă este, desigur, meritoriu. Cornel Cimpoaie, ca Sfântul Petru, dinamizează, cât de cât, acțiunea care bălțește. Liliana Ghiță întruchipează personajul care coagulează situația și, într-un fel, o explică. Magnetismul acestei remarcabile actrițe funcționează fără greș și în acest context-pretext. Vocea ei are un fior bine controlat, care emoționează eficient, accentele inteligent puse dau sens chiar atunci când, de fapt, sensul lipsește.

Am văzut după o piesă cu clovni, una cu femei și una în care un clovn este înconjurat de femei. Nici una nu încearcă, însă, să pună femeia în rol de clovn. Femeia nu poate fi clovn, probabil pentru că se ia prea mult în serios.

Teatrul „Maria Filotti“ din Brăila – Angajare de clovn de Matei Vișniec. Regia: Radu Nichifor. Scenografia: Yvonne Adeline Pater. Coloana sonoră: Cornel Cristei. Cu: Marius Manole, Alin Florea, Cornel Cimpoaie.

– Hans după Heinrich Böll. **Scenariul dramatic: András Lóránt și Mihaela Michailov. Un spectacol de András Lóránt. Cu: Bujor Macrin, Mihaela Trofimov, Ramona Gângă, Emilia Mocanu, Cătălina Nedelea, Ina Andriucă, Narcisa Novac, Carina Borș, Mădălina Mircea, Camelia Pilaf, Ancuța Gutui.**

– Tăblia de la marginea patului de Mimi Brănescu. **Regia: Radu Nichifor. Scenografia: Vioara Bara. Muzica: Cornel Cristei. Cu: Liliana Ghiță, Ludmila Filip, Monica Ivașcu, Cornel Cimpoaie.**

Ruxandra ANTON

Reprezentăția care ucide

Poetul care a început să scrie teatru, Matei Vișniec – căruia, deși avea destule piese scrise înainte de a pleca din țară, nu i s-a montat vreun spectacol pe vreă scenă profesionistă, fiind jucat doar de studenți – a cunoscut succesul mai întâi în Franța și de aici a fost propulsat pe scenele altor țări, după care a reușit și în România performanța de a fi cel mai jucat dramaturg al anului 2005. Piese sale au fost traduse în turcă, islandeză, suedeză, bulgară, germană, italiană, engleză și jucate în douăzeci de țări. *Angajare de clovn* a fost scrisă în acea perioadă când nu era jucat. Farmecul scrierilor lui Matei Vișniec este dat de viziunea lor poetică, chiar și când subiectul este realist, și de o extindere subtilă în metafizic. Spectacolul realizat la Brăila – pe o scenă care sugerează spațiul închis ermetic, fără ferestre, doar cu o ușă pe unde își fac apariția cei trei clovni, dar pe care nu mai iese nimeni – este construit pe ideea evidenței și prezenței pregnante a clovneriei în om, ba chiar și spațiul, prin culorile tari

folosite, albastrul și roșu predominante, pare să intre în tipicul personajelor. Jocul trasat actorilor, pe vibrații tonice și multe tușe umoristice de bună calitate, aproape că nu mai face demarcația între meseria de clovn propriu-zisă și atitudinea lor din afara cercului, viziune care nu se încadrează în tonalitățile grave ale coloanei sonore și comentariul ironic ce anunță intrarea personajelor. Aceste registre inegale ca expresie face ca metafizicul vizat de dramaturg să se estompeze. Cert este că spectacolul place publicului. Armonios prin mișcarea scenică, cu ritmuri bine dozate, cu pantomimă care parodiază gagurile ieftine ale celor trei clovni, cu multă culoare atât în jocul actorilor cât și în costumele lor, spectacolul este unitar ca formulă stilistică. Cei trei clovni bătrâni, în urma unui anunț din ziar, de angajare a unui clovn vârstnic, se reîntâlnesc în anticamera speranței care se va dovedi a fi chiar a morții, spațiu unde va avea loc, în același timp, bucuria revederii; dar și lupta concurențială dintre ei, luptă care sfârșește prin uciderea celorlalți doi de către Nicollo. Ușa prin care ies la final clovni este ușa care dă spre moarte și spre disperarea și nebulia fără sfârșit a lui Nicollo – nu întâmplător poate este ea spre sală, spre spectatori: ce este un actor, de fapt? mai are el viață personală sau viața lui se află în mâinile publicului? ce este un actor fără public? Abia de aici publicul poate să intre în joc, în jocul minții, să-și cenzureze propria-i acțiune teatrală. Dacă pentru actor, profesiunea este un act de credință, un act fără de care nu poate trăi și pentru care este în stare să trișeze, să mintă și chiar să și ucidă, ce poate fi actorul pentru public? Spațiul scenic de un albastru pur și fanta de un portocaliu strălucitor din spatele ușii pe unde își fac intrarea clovni, sugerează speranța care animă viața. Măștile personajelor și costumele stridente, clovnești, precum și accesoriile folosite sunt în ton cu personalitatea personajelor. Tensiunile așteptării (cu atât mai mari cu cât nu există ieșirea), bucuria revederii, compasiunea, batjocura, cruzimea, deznădejdea sunt foarte bine jucate de cei trei actori. Nicollo, diferențiat tipologic de ceilalți printr-o fragilitate dură, violentă în anumite momente, labilitate psihică chiar, dar și cu o blândețe înduioșătoare, excelent jucat de Marius Manole, cu o abilitate firească a disimulării, dar puternic conturată în trecerile de la o stare la alta. Cred că Marius Manole este unul dintre acei actori la care pasiunea jocului respiră prin toți porii ființei lui. Filippo, cu jovialitatea lui batjocoritoare, vicleniile lui, apariția lui pitoresc impunătoare, este impecabil interpretat de Alin Florea. Celălalt clovn este Peppino, cu toată greutatea pe care o poartă însuși numele și căruia Cornel Cimpoaie reușește să îi confere o dimensiune emblematică: el are vorbirea semeață, cu gesturi ample de artist iluminat care a fost și actor nu numai clovn, într-un teatru adevărat. Cei trei actori se sincronizează cu mult farmec și scot în evidență și trăsăturile comune personajelor: orgoliul, egoismul și inflexibilitatea atunci când intervine propriul interes, trăsături ce fac obiectul temei principale.

Cu toate că nu surprinde toate conotațiile textului dramatic, care nici nu sunt obligatorii, de altfel, spectacolul montat la Brăila este viu, construit cu fantezie, umor, ritm și cu multă dăruire în jocul actorilor.

Teatrul „Maria Filotti“ din Brăila – Angajare de clovn de Matei Vișniec. Regia: Radu Nichifor; scenografia: Yvonne Adeline Pater; coloana sonoră: Cornel Cristei. Cu: Marius Manole (Nicollo), Alin Florea (Filippo), Cornel Cimpoaie (Peppino). Data reprezentației: 28 ianuarie 2006.